Runda 1, december 2022

A1 Värmepumpen

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Värmepumpen stannar. Den är 14 år gammal. Elen kostar mer än på länge, 2,91 kr per kWh i höst. Barnen är två och fem år. Huset måste vara varmt.

Kontot när ni väljer

Startkontot + cirka 42 000 kr, det som kommer in i år.

Faktakort: inflation

Vad är det? Priserna stiger, så samma pengar räcker till mindre. Det kallas att köpkraften faller.

Varför händer det? El och transporter blir dyrare för företagen, och mycket av det hamnar i priset på det de säljer. I december 2022 är priserna 10,2 procent högre än ett år tidigare.

Vad betyder det i kronor? Era 20 000 kWh *(exempel)* kostade 35 000 kr i fjol. I år kostar de 49 600 kr.

Ni tar ställning till: 40 000 kr och en gammal pump, eller 120 000 kr och lägre elräkning i många år?

Väg 1: Laga

40 000 kr från kontot *(exempel)*. Elen som förut.

Väg 2: Byt

Ny pump 120 000 kr *(exempel)*: 60 000 kr från kontot och 60 000 kr i lån, det banken går med på. Lånet betalas på tre år. 7 000 kWh mindre el om året *(exempel)*. Elräkningen blir cirka 13 100 kr lägre om året, med årets priser.

Det vet ni inte: hur länge en lagad pump håller. Vad elen kostar nästa år.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **köpkraft** eller **inflation**.

Didaktikstudion

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, baksidan

A1 Året 2022

Räkna med raderna för 2022 och räntan för **bolån**. Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2022

Inkomst efter skatt, med stöd	46 900
Mat	8 200
Övrigt	24 000
El	4 100
Amortering	4 000
Kvar före räntan	6 600
Lånet, räntan räknas på	2 380 000

Val och händelser

Ni lagade	−40 000
Ni bytte	−60 000

Kontot ska nu vara ett av

29 000, 9 000

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, januari 2023

A2 Bunden eller rörlig

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Riksbanken har höjt styrräntan från 0 till 2,50 procent på ett år. Banken ringer: ni kan låsa räntan i tre år. Hittills har ni haft rörlig ränta.

Kontot när ni väljer

Kontot från förra året.

Faktakort: rörlig och bunden ränta

Vad är det? Rörlig ränta ändras var tredje månad. Bunden ränta är låst, här i tre år.

Varför händer det? Riksbanken höjer för att få ned inflationen. Dyrare lån gör att hushåll och företag väntas köpa mindre.

Vad betyder det i kronor? Staten ger tillbaka 30 procent av räntan, därför står ni för 70 procent av den. Ni skulle betala 4 600 kr i månaden med dagens rörliga ränta, 3,38 procent. Med bunden, 3,73 procent, betalar ni 5 100 kr.

Ni tar ställning till: är det värt 18 000 kr på tre år att veta exakt vad räntan blir?

Väg 1: Behåll rörlig

500 kr mindre i månaden i dag. Stiger räntan betalar ni mer, sjunker den betalar ni mindre.

Väg 2: Bind i tre år

3,73 procent 2023, 2024 och 2025, vad som än händer. Måste ni sälja innan dess kan banken ta betalt för det.

Det vet ni inte: hur högt räntan går, och när den vänder. Kontot är litet, så ni har inget stort utrymme åt något håll.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **styrränta**.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, baksidan

A2 Året 2023

Räkna med raderna för 2023. Rörlig: räkna med årets bolåneränta. Räntan står på tavlan. Bunden: räkna med 3,73 procent i år och på de två nästa korten.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2023

Inkomst efter skatt, med stöd	48 600
Mat	9 200
Övrigt	25 400
El	3 400
Amortering	4 000
Kvar före räntan	6 600
Lånet, räntan räknas på	2 332 000

Val och händelser

Staten betalar ut elstöd, det är störst för den som använder mest el *(exempel)*	+16 000
Ni bytte pumpen: det är lånet minus den el ni sparar	−13 000

Kontot ska nu vara ett av

63 000, 52 200, 30 000, 19 200

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, juni 2024

A3 Yrket eller lagret

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Samirs företag varslar, och han sägs upp. Sista lönen är i juni. Han tjänar 25 000 kr efter skatt *(exempel)*. Han har två intervjuer på gång inom sitt yrke. Samma vecka, medan han fortfarande har jobbet, erbjuder ett lager honom jobb direkt, för 4 000 kr mindre i månaden *(exempel)*.

Kontot när ni väljer

Kontot från 2023 + cirka 23 000 kr, det som kommer in i år. Bunden: lägg till 10 800 kr. Lagade ni pumpen: den kränglar igen, dra 30 000 kr *(exempel)*. Bytte ni: dra 12 400 kr, lånet och elen.

Faktakort: varsel och a-kassa

Vad är det? Varsel betyder att ett företag anmäler att det kan behöva säga upp folk. A-kassan betalar en del av lönen när jobbet är borta.

Varför händer det? Företag som säljer mindre behöver färre anställda. Hösten 2023 och våren 2024 stod bygg, tillverkning och handel för en stor del av varslen.

Vad betyder det i kronor? A-kassan ger 80 procent av lönen, med ett tak. Tre månader utan jobb kostar er cirka 21 700 kr efter skatt.

Ni tar ställning till: 4 000 kr mindre varje månad så länge jobbet varar, eller en väntan som kan tömma kontot?

Väg 1: Sök jobb i yrket

Tacka nej till lagret. Räkna med tre månader med a-kassa, –21 700 kr. Det kan bli längre: tolv månader kostar cirka 100 000 kr *(exempel)*. Sedan samma lön som förut.

Väg 2: Ta lagerjobbet

Ingen dag utan lön. 4 000 kr mindre i månaden: –24 000 kr i år, –48 000 kr nästa år. Skiften krockar med intervjuerna, så det blir lagret ett bra tag.

Det vet ni inte: hur lång tid det tar.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **a-kassa** eller **buffert**.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, baksidan

A3 Året 2024

Räkna med raderna för 2024. Räntan står på tavlan. Bunden: 3,73 procent.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2024

Inkomst efter skatt, med stöd	50 400
Mat	9 400
Övrigt	25 900
El	3 300
Amortering	4 000
Kvar före räntan	7 800
Lånet, räntan räknas på	2 284 000

Val och händelser

Ni lagade pumpen	−30 000
Ni bytte pumpen	−12 400
Ni sökte i yrket: det tog **sex** månader	−46 100
Ni tog lagret	−24 000

Kontot ska nu vara ett av

42 600, 27 200, 21 000, 20 500, 5 600, 5 100, −1 100, −16 500

Minus betyder att kontot har gått under golvet.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Slutkortet

A Året 2025

Räkna med raderna för 2025. Räntan står på tavlan. Bunden: 3,73 procent. Det är nu dyrare än årets ränta.

I par, 3 min

Er uppgift

Sista året

1. **Räkna** 2025.
2. **Skriv** kontot på räknebladet.
3. **Ringa in:** Höll golvet? Nådde ni målet?

Kronor i månaden 2025

Inkomst efter skatt, med stöd	52 200
Mat	9 800
Övrigt	26 600
El	3 400
Amortering	4 000
Kvar före räntan	8 400
Lånet, räntan räknas på	2 236 000

Val och händelser

Ni bytte pumpen. Lånet är nu betalt, och elen är lägre i många år	−10 900
Ni tog lagret	−48 000

Kontot ska nu vara ett av

62 500, 54 100, 36 600, 36 200, 28 200, 27 800, 10 300, 1 900

Målet

Bo kvar och ha minst 20 000 kr i slutet av 2025, utan att ha gått under golvet.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, april 2022

B1 Bilen

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Linnea jobbar i en butik och bor i en tvåa med sina två barn, sex och nio år. Bilen är gammal men tar henne till jobbet på 15 minuter. Bilen kostar 1 300 kr i månaden *(exempel)*. Drivmedel är i år cirka en tredjedel dyrare än i fjol.

Kontot när ni väljer

Startkontot + cirka 16 000 kr, det som kommer in i år.

Faktakort: inflation

Vad är det? Priserna stiger, så samma pengar räcker till mindre. Det kallas att köpkraften faller.

Varför händer det? El och transporter blir dyrare för företagen, och mycket av det hamnar i priset. Mat, el och drivmedel stiger mest.

Vad betyder det i kronor? Den som har lite kvar lägger en stor del av pengarna på just sådant. Linneas mat kostar 6 500 kr i månaden i år, cirka 700 kr mer än i fjol.

Ni tar ställning till: är 30 000 kr och 500 kr mer i månaden värt 30 minuter längre resa, två gånger om dagen?

Väg 1: Behåll bilen

15 minuter till jobbet. Hon hinner till fritids.

Väg 2: Sälj bilen

30 000 kr in på kontot *(exempel)*. Bussen kostar 800 kr i månaden. 45 minuter till jobbet, 18 km. Två dagar i veckan måste en granne hämta på fritids.

Det vet ni inte: om bilen håller. Om jobbet ligger kvar där det ligger.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **köpkraft** eller **inflation**.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, baksidan

B1 Året 2022

Räkna med raderna för 2022 och räntan för **konsumtionslån**.
Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2022

Inkomst efter skatt, med stöd	30 900
Boende	7 900
Mat	6 500
Övrigt	12 900
El	800
Amortering	1 000
Kvar före räntan	1 800
Lånet, räntan räknas på	120 000

Val och händelser

Ni sålde: bilen plus åtta månader med lägre kostnad	+34 000

Kontot ska nu vara ett av

59 600, 25 600

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, januari 2023

B2 Lånet eller kontot

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Linnea har 108 000 kr kvar på ett lån från skilsmässan *(exempel)*. Räntan har gått från 6,5 till 8,5 procent på ett år. Banken erbjuder: betalar hon 10 000 kr extra nu, inte mer, förlänger de lånet, och månadsbetalningen blir 400 kr lägre, ränta inräknad *(exempel)*. På sparkontot får hon 0,9 procent.

Kontot när ni väljer

Kontot från förra året.

Faktakort: ränta på lån och sparande

Vad är det? Ränta är priset för att låna. Sparkontot ger också ränta, men mycket lägre.

Varför händer det? När styrräntan stiger höjer bankerna räntan på lånen. Lån utan säkerhet kostar mest, eftersom banken inte kan ta en bostad om pengarna uteblir.

Vad betyder det i kronor? 400 kr i månaden är 4 800 kr om året. På sparkontot ger 10 000 kr under 100 kr om året. Men lånet tar längre tid att betala.

Ni tar ställning till: ska 10 000 kr göra varje månad lättare, eller ligga kvar om något går sönder?

Väg 1: Behåll pengarna

Pengarna finns om något händer. Månadsbetalningen är kvar.

Väg 2: Betala på lånet

Lägre månadsbetalning från i år. 10 000 kr färre på kontot, och de går inte att ta tillbaka.

Det vet ni inte: om det kommer en räkning som kontot inte räcker till.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **buffert** eller **ränta**.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, baksidan

B2 Året 2023

Räkna med raderna för 2023, också om ni betalade på lånet.
Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2023

Inkomst efter skatt, med stöd	32 200
Boende	8 300
Mat	7 300
Övrigt	13 700
El	700
Amortering	1 000
Kvar före räntan	1 200
Lånet, räntan räknas på	108 000

Val och händelser

Ni sålde bilen	+6 000
Ni betalade på lånet	−5 200

Kontot ska nu vara ett av

72 800, 67 600, 32 800, 27 600

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, oktober 2024

B3 Trean

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Tandläkaren: 6 000 kr *(exempel)*. Butiken stänger, och Linnea får fyra månader med a-kassa innan hon får ett nytt jobb. Det kostar 29 000 kr. Sedan ringer bostadsbolaget: efter sju år i kön *(exempel)* finns en trea. Barnen kan få egna rum. Men den ligger i en annan stadsdel. Barnen måste byta skola, och den som är nio har sina enda kompisar där de bor nu.

Kontot när ni väljer

Kontot från 2023 – 35 000 kr + cirka 13 000 kr, det som kommer in i år. Sålde ni bilen: det nya jobbet kräver bil, dra 36 000 kr. Betalade ni på lånet: lägg till 4 800 kr.

Faktakort: bostadsbidrag och marginal

Vad är det? Bostadsbidrag är ett stöd till barnfamiljer med låga inkomster. Marginal är det som finns kvar när allt är betalt.

Varför händer det? Staten har lagt till ett tillfälligt tillägg, just nu 40 procent på bidraget. Det gäller inte för alltid.

Vad betyder det i kronor? Hyran blir 1 000 kr högre i månaden och flytten kostar 6 000 kr *(exempel)*. I år: 9 000 kr. Nästa år: 12 000 kr.

Ni tar ställning till: egna rum nu, med nytt jobb, ny skola och nästan tomt konto, eller ett år till i tvåan med barnens skola och kompisar kvar?

Väg 1: Ta trean

Egna rum från november. Kontot får aldrig gå under 0.

Väg 2: Säg nej och stanna

Kön står kvar. När nästa trea kommer behövs 26 000 kr på kontot. Barnen får bo kvar nära skolan.

Det vet ni inte: när nästa trea kommer. Hur nästa år blir.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **marginal**.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, baksidan

B3 Året 2024

Räkna med raderna för 2024. Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2024

Inkomst efter skatt, med stöd	33 300
Boende	8 700
Mat	7 400
Övrigt	13 900
El	700
Amortering	1 000
Kvar före räntan	1 600
Lånet, räntan räknas på	96 000

Val och händelser

Alla: tandläkaren och butiken	−35 000
Ni sålde bilen: ny begagnad bil för 40 000 kr *(exempel)*, minus det ni sparar i år	−36 000
Ni betalade på lånet	+4 800
Ni tog trean	−9 000

Kontot ska nu vara ett av

15 000, 14 600, 11 000, 10 600, 6 000, 5 600, 2 000, 1 600

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Slutkortet

B Året 2025

Räkna med raderna för 2025. Räntan står på tavlan. Det extra bostadsbidraget försvann i juli, det syns i raden Inkomst.

I par, 3 min

Er uppgift

Sista året

1. **Räkna** 2025.
2. **Skriv** kontot på räknebladet.
3. **Ringa in:** Höll golvet? Nådde ni målet?

Kronor i månaden 2025

Inkomst efter skatt, med stöd	33 900
Boende	9 100
Mat	7 700
Övrigt	14 300
El	700
Amortering	1 000
Kvar före räntan	1 100
Lånet, räntan räknas på	84 000

Val och händelser

Ni betalade på lånet	+4 800
Ni tog trean	−12 000

Kontot ska nu vara ett av

27 800, 23 800, 23 400, 19 400, 6 800, 2 800, 2 400, −1 600

Minus betyder att kontot har gått under golvet.

Målet

Egna rum åt barnen. Tog ni trean: kontot gick aldrig under 0. Sa ni nej: minst 26 000 kr på kontot.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, april 2022

C1 Vilket skydd?

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Noah är 23 år, jobbar på ett lager och bor i andra hand. Han äger saker för 25 000 kr och tjänar 21 100 kr i månaden efter skatt *(exempel)*. Priserna stiger. Han har redan tagit bort det mesta han kan. Sparandet till utbildningen är hans väg bort från lagret, och det vill han inte röra. Då måste ungefär 150 till 200 kr i månaden bort, och det enda som är kvar att ta bort är två saker.

Kontot när ni väljer

Startkontot + cirka 32 000 kr, det som kommer in i år.

Faktakort: a-kassa och hemförsäkring

Vad är det? A-kassan betalar en del av lönen om jobbet försvinner. Hemförsäkringen ersätter dina saker, och betalar om du råkar skada något hos andra.

Varför finns det? Du betalar lite varje månad för att slippa en stor smäll. Oftast får du inget tillbaka. Det är så en försäkring fungerar.

Vad betyder det i kronor? A-kassan kostar cirka 157 kr i månaden (dagens pris). Efter ett års medlemskap får du 80 procent av lönen, med ett tak. Utan a-kassa får du högst 510 kr om dagen. Hemförsäkringen kostar cirka 190 kr i månaden.

Ni tar ställning till: vilken smäll klarar Noah minst: att bli av med jobbet, eller en skada hos grannen på 100 000 kr *(exempel)*?

Väg 1: Säg upp hemförsäkringen

Sparar 190 kr i månaden. Stöld, brand och skador hos grannen betalar Noah själv.

Väg 2: Säg upp a-kassan

Sparar 157 kr i månaden. Blir han arbetslös får han ungefär hälften så mycket.

Det vet ni inte: om något händer hemma. Om jobbet finns kvar.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **a-kassa** eller **försäkring**.

Didaktikstudion

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, baksidan

C1 Året 2022

Räkna med raderna för 2022 och räntan för **konsumtionslån**.
Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2022

Inkomst efter skatt, med stöd	21 100
Boende	7 600
Mat	2 900
Övrigt	7 100
Amortering	500
Kvar före räntan	3 000
Lånet, räntan räknas på	60 000

Val och händelser

Väg 1	+1 500
Väg 2	+1 300

Kontot ska nu vara ett av

48 900, 48 700

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, januari 2023

C2 Körkortet

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Många jobb Noah ser kräver körkort. Körkortet kostar 22 000 kr *(exempel)*. Trafikskolan låter honom dela upp betalningen på 24 månader. Att betala allt på en gång skulle ta nästan hälften av bufferten, och den vill han inte röra.

Kontot när ni väljer

Kontot från förra året.

Faktakort: köp nu, betala sen

Vad är det? Du får varan nu och betalar senare, med ränta och avgifter. Det är ett lån.

Varför finns det? Det gör det lättare att handla. Det är vanligt vid köp på nätet och har ökat.

Vad betyder det i kronor? Med 16 procents ränta och 49 kr i avgift: 1 126 kr i månaden, 27 000 kr totalt. Betalar du inte och kravet går till Kronofogden kan du få en betalningsanmärkning. Den ligger kvar i tre år, också om du betalar efteråt, och gör det mycket svårare att låna och hyra.

Ni tar ställning till: är det värt 5 000 kr extra att ha körkortet två år tidigare?

Väg 1: Körkort nu, dela upp

13 500 kr om året i två år. Körkort i vår.

Väg 2: Vänta

Inget i år. Noah tar körkortet 2025 och betalar 22 000 kr direkt.

Det vet ni inte: om körkortet ger ett jobb.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **ränta** eller **lån**.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, baksidan

C2 Året 2023

Räkna med raderna för 2023. Räntan står på tavlan. Noah glömmer stänga kranen, och det rinner ned till grannen. Skadan är 30 000 kr *(exempel)*.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2023

Inkomst efter skatt, med stöd	21 900
Boende	7 900
Mat	3 200
Övrigt	7 500
Amortering	500
Kvar före räntan	2 800
Lånet, räntan räknas på	54 000

Val och händelser

Ni sa upp hemförsäkringen: det är skadan minus det ni sparat i år	−27 700
Ni sa upp a-kassan: hemförsäkringen betalar utom 1 500 kr i självrisk *(exempel)*	+400
Körkort nu	−13 500

Kontot ska nu vara ett av

79 100, 65 600, 51 200, 37 700

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, december 2024

C3 Utbildningen

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Noah sades upp i augusti: fem månader med a-kassa. Samma höst fick han lämna andrahandslägenheten. De första två åren har man i regel ingen rätt att bo kvar, och tre månader på sig att flytta. Nya kontraktet är 1 500 kr dyrare i månaden *(exempel)*. Nu kommer två besked samma vecka. Ett lager erbjuder fast jobb från januari, 1 000 kr mer i månaden *(exempel)*. Och Noah har kommit in på sjuksköterskeprogrammet, som tar tre år. Praktiken ligger på olika orter, så körkort krävs.

Kontot när ni väljer

Kontot från 2023 – 39 000 kr + cirka 32 000 kr. Sa ni upp a-kassan: dra 36 000 kr. Sa ni upp hemförsäkringen: lägg till 2 300 kr. Körkort nu: dra 8 500 kr.

Faktakort: studiemedel

Vad är det? Pengar från staten när du studerar. En del är bidrag, en större del är lån.

Varför finns det? För att fler ska kunna utbilda sig, också den som inte har egna pengar.

Vad betyder det i kronor? 135 000 kr på ett år, varav 94 080 kr är lån som ska betalas tillbaka. Efter tre år är det cirka 282 000 kr i lån. Med studentrum och extrajobb *(exempel)* blir kontot 33 600 kr lägre 2025.

Ni tar ställning till: börjar Noah på det han vill nu, med litet konto och ett växande lån, eller tar han det fasta jobbet och går in med pengar på kontot, om han kommer in igen?

Väg 1: Börja nu

Börjar direkt. Kontot får aldrig gå under 0.

Väg 2: Ta jobbet, sök igen

Fast jobb och högre lön ett år. När han börjar 2026 behövs 52 000 kr på kontot.

Det vet ni inte: om han kommer in nästa år. Om det kommer en ny smäll.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **buffert**.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, baksidan

C3 Året 2024

Räkna med raderna för 2024. Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2024

Inkomst efter skatt, med stöd	22 800
Boende	8 300
Mat	3 300
Övrigt	7 700
Amortering	500
Kvar före räntan	3 000
Lånet, räntan räknas på	48 000

Val och händelser

Alla: a-kassan och nytt kontrakt	−38 800
Ni sa upp hemförsäkringen	+2 300
Ni sa upp a-kassan: Noah fick 510 kr om dagen	−36 100
Körkort nu: sista betalningarna minus extrajobbet som körkortet gav *(exempel)*	−8 500

Kontot ska nu vara ett av

47 100, 36 600, 25 100, 14 600

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Slutkortet

C Året 2025

Räkna med raderna för 2025. Räntan står på tavlan.

I par, 3 min

Er uppgift

Sista året

1. **Räkna** 2025.
2. **Skriv** kontot på räknebladet.
3. **Ringa in:** Höll golvet? Nådde ni målet?

Kronor i månaden 2025

Inkomst efter skatt, med stöd	23 500
Boende	8 700
Mat	3 400
Övrigt	7 900
Amortering	500
Kvar före räntan	3 000
Lånet, räntan räknas på	42 000

Val och händelser

Alla: dyrare kontrakt	−18 000
Ni sa upp hemförsäkringen	+2 300
Ni sa upp a-kassan	+1 900
Körkort nu: extrajobbet ger *(exempel)*	+5 000
Vänta: körkortet	−22 000
Ni började. Räkna raderna som vanligt: det här är skillnaden mellan lön och studiemedel, extrajobb och lägre hyra	−33 600
Ni tog jobbet	+12 000

Kontot ska nu vara ett av

60 000, 55 000, 49 100, 44 100, 14 400, 9 400, 3 500, −1 500

Minus betyder att kontot har gått under golvet.

Målet

Börja på utbildningen. Började Noah: kontot gick aldrig under 0. Tog han jobbet: minst 52 000 kr på kontot.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, juni 2022

D1 Byta jobb

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Yusuf är snickare och har jobbat i sju år på en stor firma som bygger bostäder. Hanna är undersköterska på 80 procent. De har sparat 200 000 kr och vill köpa eget. Priserna rusar, men lönerna ökar bara med knappt 3 procent i år. En mindre firma, som renoverar skolor åt kommunen, erbjuder honom 1 000 kr mer efter skatt *(exempel)*. Hans chef har sagt nej till högre lön.

Kontot när ni väljer

Startkontot + cirka 114 000 kr, det som kommer in i år.

Faktakort: reallön

Vad är det? Reallön är vad lönen räcker till när priserna är inräknade. Stiger priserna mer än lönen faller reallönen. 2022 föll den med cirka 5 procent.

Varför händer det? Lönerna bestäms ofta i avtal för längre tid, så de hinner inte med när priserna plötsligt stiger.

Vad betyder det i kronor? 1 000 kr mer i månaden är 12 000 kr om året. Men vid uppsägning på grund av arbetsbrist går längre anställningstid före kortare, *sist in, först ut*. Den som byter börjar om från noll.

Ni tar ställning till: är 12 000 kr mer om året värt att börja om på en mindre firma?

Väg 1: Stanna

Samma lön. Sju års anställningstid. Stor firma med fulla orderböcker.

Väg 2: Byt

1 000 kr mer i månaden från i sommar. Noll års anställningstid. Liten firma.

Det vet ni inte: hur det går för byggbranschen. Hur det går för firman.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **reallön** eller **köpkraft**.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 1, baksidan

D1 Året 2022

Räkna med raderna för 2022 och räntan för **sparkonto**, på 200 000 kr. Räntan står på tavlan. Plussa räntan på Kvar.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2022

Inkomst efter skatt, med stöd	40 600
Boende	10 200
Mat	5 700
Övrigt	15 200
Kvar före räntan	9 500
Sparat, räntan räknas på	200 000

Val och händelser

Ni bytte	+6 000

Kontot ska nu vara ett av

320 000, 314 000

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, januari 2023

D2 Fond eller sparkonto

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Paret tänker köpa bostad om ett år, och behöver då cirka 420 000 kr direkt. Det har de nästan. 200 000 kr ligger på sparkontot, med 0,9 procents ränta. Priserna steg med 10,2 procent förra året. Pengarna köper alltså mindre för varje månad. Börsen föll med en fjärdedel 2022, och en indexfond är billig just nu, om den går upp igen.

Kontot när ni väljer

Kontot från förra året.

Faktakort: sparande och risk

Vad är det? På ett sparkonto får du ränta och kan inte förlora pengarna. En indexfond äger små delar av många företag. Det kallas riskspridning. Fonden kan gå både upp och ned.

Varför händer det? Sparräntan har stigit, men mycket mindre än priserna. Då krymper köpkraften på kontot, fast siffran växer.

Vad betyder det i kronor? 200 000 kr på sparkontot ett år: cirka 1 300 kr i ränta efter skatt. Med samma inflation som i fjol tappar köpkraften cirka 20 000 kr. Ett år till som 2022 på börsen: fonden tappar 50 000 kr.

Ni tar ställning till: lägger ni 200 000 kr i en fond, ett år före köpet?

Väg 1: Sparkonto

Summan är säker. Köpkraften krymper.

Väg 2: Indexfond i ett år

Går fonden upp har ni en buffert efter köpet. Går den ned får ni skjuta upp köpet.

Det vet ni inte: hur börsen går.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **köpkraft** eller **riskspridning**.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 2, baksidan

D2 Året 2023

Räkna med raderna för 2023, räntan på 200 000 kr. Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2023

Inkomst efter skatt, med stöd	42 100
Boende	10 600
Mat	6 400
Övrigt	16 100
Kvar före räntan	9 000
Sparat, räntan räknas på	200 000

Val och händelser

Ni bytte jobb	+12 000
Fonden: börsindexet steg cirka 13 procent. Det är 26 000 kr minus sparräntan ni har räknat. Skatt och utdelning är inte med	+23 600

Kontot ska nu vara ett av

466 000, 448 000, 442 400, 424 400

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, januari 2024

D3 Köpa eller vänta

I par, 5 min

Er uppgift

Läs kortet. **Ringa in** er väg på räknebladet och **skriv** en mening. **Vänd** först när läraren säger till.

Det här har hänt

Villapriserna har fallit 12,8 procent från toppen. Ett radhus paret tycker om kostar 2 300 000 kr *(exempel)*. Banken säger ja, för båda har jobb. Men räntan är 4 procent, byggfirmor går i konkurs och ingen vet vems jobb som är nästa.

Kontot när ni väljer

Köpet kostar 419 000 kr direkt. Kontantinsats 345 000 kr, 15 procent, och lagfart och pantbrev 74 000 kr *(exempel)*. Räkna: hur mycket har ni kvar efter köpet?

Faktakort: kontantinsats och buffert

Vad är det? Kontantinsatsen är den del du betalar själv. Banken lånar ut resten, och du amorterar, alltså betalar av lånet.

Varför händer det? Bostadspriserna föll när räntan steg, eftersom samma lön räcker till ett mindre lån.

Vad betyder det i kronor? Lånet blir 1 955 000 kr. Ni amorterar 39 000 kr om året och betalar drift 6 000 kr i månaden *(exempel)*. Hyran försvinner.

Ni tar ställning till: köper ni nu med nästan tomt konto, eller väntar ni med bufferten kvar?

Väg 1: Köp nu

Ni äger ert hem från i vår. Kontot är nästan tomt, och ingen av er vet hur säkert jobbet är.

Väg 2: Vänta

Hyresrätten och bufferten är kvar. Ni betalar hyra vidare, och stiger priset behövs mer pengar. Ni köper i december 2025.

Det vet ni inte: om priserna fortsätter ned. Vad räntan blir. Om jobben är kvar. **Målet:** eget hem och minst 170 000 kr på kontot 2025. Det vill ni ha innan ni får barn.
Svara på räknebladet. *Vi valde … eftersom …* Använd ordet **buffert** eller **kontantinsats**.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Runda 3, baksidan

D3 Året 2024

Räkna med raderna för 2024, räntan på 200 000 kr. Räntan står på tavlan.

I par, 5 min

Er uppgift

Räkna året

1. **Räkna** räntan, Kvar och kontot på räknebladet.
2. **Kontrollera** mot kontona här under.
3. **Dra** minst en pil på kretsloppet.

Kronor i månaden 2024

Inkomst efter skatt, med stöd	43 800
Boende	11 100
Mat	6 500
Övrigt	16 400
Kvar före räntan	9 800
Sparat, räntan räknas på	200 000

Val och händelser

Ni stannade: bostadsbyggandet har rasat med en fjärdedel, och firman går i konkurs i mars. Anställningstiden hjälper inte när hela firman försvinner. I spelet räknar vi sex månader med a-kassa	−44 000
Ni bytte jobb: kommunen fortsätter renovera, den lilla firman klarar sig	+12 000
Ni köpte: det är köpet och årets skillnad mot hyran	−459 200

Kontot ska nu vara ett av

598 000, 574 400, 524 000, 500 400, 138 800, 115 200, 64 800, 41 200

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar

Slutkortet

D Året 2025

Räkna med raderna för 2025, räntan på 200 000 kr. Räntan står på tavlan.

I par, 3 min

Er uppgift

Sista året

1. **Räkna** 2025.
2. **Skriv** kontot på räknebladet.
3. **Ringa in:** Höll golvet? Nådde ni målet?

Kronor i månaden 2025

Inkomst efter skatt, med stöd	45 400
Boende	11 600
Mat	6 800
Övrigt	16 800
Kvar före räntan	10 200
Sparat, räntan räknas på	200 000

Val och händelser

Ni bytte jobb	+12 000
Ni köpte	−11 400
Ni väntade: radhuset har blivit dyrare och kostar nu 2 355 000 kr. Köpet tar 551 000 kr från kontot	−551 000

Kontot ska nu vara ett av

263 000, 239 400, 182 600, 177 000, 159 000, 153 400, 96 600, 73 000

Målet

Eget hem, och minst 170 000 kr på kontot, utan att ha gått under golvet.

Didaktikstudion
Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.
didaktikstudion.se/hushallets-pengar